SATAKUNNAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

KONSERNIOHJE

Yhtymähallitus 24.3.2022, 28.4.2022
Yhtymäkokous 25.5.2022

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Omistajaohjauksella varmistetaan, että tytäryhteisö toimii kuntayhtymän tahdon ja tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella määritellään menettelytapoja, jotka tukevat konsernin talouden suunnittelua ja seurantaa, riskien hallintaa, tiedottamista, sitoutunutta hallitustyöskentelyä sekä hyvää johtamista ja hallintoa.

Kuntayhtymän konserniohjauksen tavoitteena on, että ohjauksen kohteena oleva yhteisö ottaa toiminnassaan huomioon omistajiensa tahdon ja tavoitteet. Konserniohjeella yhdenmukaistetaan ohjauksen menettelytapoja ja tehostetaan konsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia ja kuntayhtymän toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja konsernin kokonaisetu huomioon ottaen. Konserniohjeella lisätään myös toiminnan läpinäkyvyyttä ja tehostetaan kuntayhtymän ja ohjauksessa olevan yhteisön välisen tiedon laatua ja -kulkua.

Konserniohje koskee kuntayhtymää ja Sataedu osakeyhtiötä. Kuntayhtymän edustajien ja yhtiön edustajien tulee toimia tämän konserniohjeen periaatteita noudattaen.

2. Soveltamisala

Konserniohjeen hyväksyy yhtymäkokous. Tytäryhteisö käsittelee ja hyväksyy konserniohjeen itseään sitovaksi yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Konserniohjetta noudatetaan tytäryhteisössä, jollei sitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhdistyksen säännöistä muuta johdu.

Konserniohje ja konsernijohdon antamat ohjeet täydentävät yhteisön pakottavan lainsäädännön lakisääteisiä menettelytapoja. Jos konserniohjeeseen perustuvat yksittäiset ohjeet ovat ristiriidassa yhteisön pakottavan lainsäädännön kanssa, yhteisön johdon velvollisuus on ilmoittaa siitä konsernijohdolle. Konserniohje ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Yhtymäkokous määrittelee yhteisön toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja sen mukaiset omistajapolitiikan linjaukset vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Konserniin kuuluvan yhteisön tulee toteuttaa omalta osaltaan yhtymäkokouksen asettamia tavoitteita ja edustajien on toimittava tytäryhteisön hallinnossa niiden saavuttamiseksi.

Kuntayhtymän yhtymähallituksen puheenjohtajalla, kuntayhtymän johtajalla, hänen määräämällään viranhaltijalla tai yhtymähallituksen nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa.

Yhtymähallitus kutsuu konserniin kuuluvan tytäryhteisön hallituksen jäsenet vuosittain yhteiseen tapaamiseen tiedonkulun varmistamiseksi.

Yhtymähallitus nimeää ehdokkaat tytäryhteisön hallitukseen. Edustajia valittaessa on otettava huomioon kunta- ja hallintomenettelylain esteellisyyttä ja tasa-arvoa koskevat normit. Valinnoissa on lisäksi huomioitava, että tytäryhteisön hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Satakunnan koulutuskuntayhtymän tytäryhteisö on Sataedu Oy.

3. Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Yhtymähallitus asettaa talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntayhtymän strategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisön kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisön toiminta on konsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisön taloussuunnitelmien tulee perustua yhtymäkokouksen niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kuntayhtymän talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisön hallituksen tulee toimittaa kuntayhtymään sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisön toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohdon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

4. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Tytäryhteisön on annettava yhtymähallitukselle konsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten kuntayhtymälle kerran vuodessa raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitotapaa. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntayhtymälle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

5. Tiedottaminen ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kuntayhtymän luottamushenkilöillä on oikeus saada kuntayhtymän viranomaisilta sen hallussa olevan tytäryhteisön toimintaa koskevia tietoa, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kuntayhtymän johtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

6. Velvollisuus hankkia konsernijohdon kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioissa, jotka olennaisilta osin poikkeavat strategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muutokset

- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen, konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

7. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Konserniyhteisön tulee noudattaa hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteita siten, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisetu turvaten.

Tytäryhteisön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Hallituksen jäsenellä tulee olla yhteisön toiminnan edellyttämä asiantuntemus. Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä.

Yhtiön on oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhtiön on informoitava kuntayhtymää ennen merkittävän asian julkiseksituloa. Yhtiön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita. Yhtiötä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhtiön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolesta yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhtiötä koskevissa asioissa tulee huomioida yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Kuntayhtymän tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisön muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä.

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että toiminta hoidetaan tehokkaasti ja tuloksellisesti, tuotettu informaatio on luotettavaa ja sääntöjä noudatetaan. Sisäinen valvonta hoidetaan soveltaen kuntayhtymän sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja yhtymäkokouksen asettamien tavoitteiden toteutumisen ja konsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Tytäryhteisön on ilmoitettava rahoitustarpeestaan ja lainoistaan kuntayhtymälle ja pyydettävä lupa ottaa uutta lainaa sekä neuvoteltava vakuuksien käytöstä. Kuntayhtymän edustaja osallistuu tarvittaessa tytäryhteisön takaus- ja lainaneuvotteluihin.

Kuntayhtymän takauksesta tytäryhteisön lainoille päättää yhtymähallitus. Tytäryhteisö voi saada kuntayhtymän varoista lyhytaikaista luottoa. Pankkipalvelujen käyttämisessä ja kassavarojen sijoittamisessa noudatetaan konsernissa yhtenäistä käytäntöä.

8. Konsernin sisäiset palvelut

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, sen on annettava tehtävä esim. osakeyhtiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Siitä, milloin kunnan ei katsota toimivan kilpailutilanteessa markkinoilla säädetään 126 §:n 2 momentissa. Kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi kunnan palvelut on tällöin hinnoiteltava kuntalain 128 §:n tarkoittamalla tavalla markkinaperusteisesti. Markkinaperusteisella hinnoittelulla tarkoitetaan sitä hintatasoa, jonka suuruiseksi vastaava yksityinen toimija hinnoittelisi palvelut. Yhtiön ostaessa palveluita kuntayhtymältä hinta muodostuu kustannusperusteisesta tarkastelusta ja siihen sisällytetään kohtuullinen tuottovaatimus toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Kuntayhtymän ja yhtiön välisellä sopimusperustaisella menettelyllä (mm. erillinen kirjanpito, kustannusten aiheuttamisperustainen kirjaus kuluille, jne.) varmistetaan se, että kuntayhtymän valtionosuusrahoituksesta ei tule ristiin subventiota yhtiön toiminnoille, vaan ne tapahtuvat läpinäkyvästi markkinaehtoisesti. Kun yhtiö myy palveluita kuntayhtymälle, myös ne hinnoitellaan markkinaehtoisesti.

Konserniohje tulee voimaan 25.5.2022 alkaen.